

1889 ^{15/}₁₂ 39: 1. Beh. af F. t. L. ang. Oprettelse og Udvidelse af mindre Landbrug m. m. 1890

[Sønderup.]

som har kendetegnet Udviklingen i de senere Aar. Een Ting er jo, at Byggeomkostningerne er steget saa stærkt, at det har været nødvendigt Gang efter Gang at forhøje Byggelaanene. En anden Sag er, om det bliver muligt for de paagældende Jordbrugere at forrente de efterhaanden store Omkostninger, som er forbundet med at etablere en Landbrugsbedrift, selv i Betragtning af at en Part af Byggelaanet er rentefri, og ogsaa at der paa andre Omraader foretages særlige Foranstaltninger.

Der kunde efter min Mening være Anledning til at pege paa, om man ikke ved Opførelse af Landbrugsbygninger er kommet ind paa, om jeg saa maa sige, at bygge for massivt og dyrt. Af Hensyn til Dyrenes Sundhed er det temmelig sikkert et Minus. Men dernæst ligger det jo saaledes, at ingen ved, hvad Fremtiden vil bringe i Retning af Omlægninger af Landbrugets Produktion. Mange af de Landbrugsbygninger, der er opført de senere Aar, er daarligt egnede til uden alt for store Omkostninger at gennemgaa væsentlige Ændringer.

I al Almindelighed, men ikke mindst i Forbindelse med Husmandsbrug, hvor der anvendes saa vældig en Kapital af offentlige Midler, er der Grund til at have Opmærksomheden henvendt paa det ønskelige i at begrænse Byggeomkostningerne, da de ellers let kommer til at tynde uforholdsmæssig haardt. Da det vel nærmest er Amtskommissionerne, som har Betingelse for at kunne øve en vis Indflydelse baade i op- og nedadgaaende Retning, var det vel værd at overveje, om ikke en Henstilling til disse kunde være betimelig. Jeg kunde tænke mig, at den højtærede Landbrugsminister, som den praktiske Mand han er, vilde være enig med mig i Ønskeligheden af at begrænse Husmandsbrugets Etableringsomkostninger, og det vilde sikkert ikke være omsomst, om Landbrugsministeren indskærpede over for Amtskommissionerne at holde lidt igen eller slække noget paa Kravet til Bygningerne. Der er ingen Tvivl om, at de store Etableringsomkostninger mere end noget andet er Aarsag til, at Ejendomspriserne ligger i en Højde, der ikke staar i noget som helst rimeligt Forhold til de Rentabilitetsforhold, som Landbruget i Øjeblikket har.

Med disse faa Bemærkninger skal jeg anbefale ærede Medlemmer at stemme for det foreliggende Lovforslag.

Fibiger: Jeg skal ikke ved denne Lejlighed komme ind paa en alminelig Omtale af, hvorvidt det er formaalistjenukt at fortsætte i det hidtidige Tempo med Oprettelsen af mindre Landbrug. Det foreliggende Lovforslag er nødvendiggjort af Byggematerialernes Stigning; hvis de unge Mennesker, som har faaet bevilget Statslaan i dette Efteraar, skal have nogen Mulighed for at etablere sig til Foraaret og faa Bygninger opført, er det nødvendigt, at det hidtidige Laan paa 12 000 Kr. forhøjes. Jeg skal derfor paa mit Partis Vegne tilsiqe vor Støtte til, at Lovforslaget gennemføres hurtigt.

N. P. Andreasen: Jeg er enig med de Talere, der har fremført Nødvendigheden af de Ændringer i den gældende Lov, som her foreslaas, og jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til Vedtagelse.

Hartel: I Formiddagsmødet i Dag udtalte den højtærede Minister med en vis Bitterhed, at vi praktisk talt aldrig støttede de Lovforslag, som han fremsatte. Jeg vil dog i dette Tilfælde berede ham den Glæde, at vi fuldt og helt støtter det foreliggende Lovforslag. Det er i sig selv en aaben Erkendelse af, at hele Omkostningsniveauet er steget, og det er ikke paa nogen Maade vor Hensigt at hindre Oprettelsen og Udvidelsen af mindre Landbrug, selv ikke i den nuværende Situation.

Jeg kan tiltræde det Synspunkt, som det ærede Medlem Hr. Sønderup gjorde sig til Talsmand for, at de hidtidige Byggeomkostninger er en af de væsentligste Grunde til, at Ejendomspriserne holdes oppe, og at Folk uden for Landbruget har saa vanskeligt ved at forstaa, at der til de daarlige Rentabilitetsmuligheder svarer de ret høje Ejendomspriser. Man venter naturligvis, der skal komme en Udligning af dette, men da man kender Fagforeningernes Magt, siger man: Byggepriserne bliver aldrig lavere, altsaa vil Ejendomspriserne hæves. Det er en Betragtning, som det vel er værd at gøre sig fortrolig med.

Lovforslaget har altsaa vor fulde Tilslutning.